

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aydın İli Söke ve Kuşadası İlçeleri sınırları içinde yer alan Dilek Yarımadası-Büyük Menderes Deltası Milli Parkı'nda bulunan delice zeytinlerin toplanıp satılmasıyla ilgili bir ihalenin açıldığını T.C. Orman ve Su İşleri Bakanlığı'nın web sitesindeki (www.ormansu.gov.tr) ihale ilanları sayfasından öğrenmiş bulunmaktayız.

Dilek Yarımadası, döneminin duyarlı ve ileriye gören insanları tarafından Milli Park kapsamına alınarak, son 30 yıl içinde Kuşadası'ndan başlayıp parkın kapısına kadar ulaşan yapılaşmalardan kendisini bu statü sayesinde koruyabilmiştir.

Ege bölgesinde neredeyse temiz deniz ve önemli doğa alanı olarak kalan tek yer olduğundan, insanların denizden faydalanabilecekleri ve temiz hava alabilecekleri bir doğa harikasıdır.

Dünyada çok ender rastlanılan maki topluluklarına sahip milli park hem bir yarımada, hem deniz, hem orman hem de delta ekosistemlerini barındırmakta, bu çeşitliliği sayesinde önemli bir yaban yaşamı devam etmektedir.

Akdeniz'den Kafkasya'ya kadar olan bölgedeki bitkileri bünyesinde barındırdığı için, Avrupa Konseyi'nin yürüttüğü, Avrupa Biyogenetik Rezervleri Ağı tarafından flora biyogenetik rezervi olarak kabul edilmektedir.

Milli Park içindeki zeytin ağaçları 1966 yılından sonra tamamen doğal koşullarına terk edilerek, çevresi diğer maki ve ağaç türleriyle çevrilmiştir. Bu nedenle birbirine girmiş bitki toplulukları içinde birçok endemik tür gelişmiştir. Bu zengin bitki toplulukları içinde de önemli bir yaban yaşamının sürdüğü görülmektedir. Bu sık bitki toplulukları arasında kalan ve dağınık vaziyette bulunan zeytin ağaçlarının ekonomik açıdan verimli ağaçlar olma özelliğini taşımadığı veya yitirdiği açıktır.

Aşağıdaki sorularımın Orman ve Su İşleri Bakanı Sayın Veysel Eroğlu tarafından yazılı olarak yanıtlandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Prof. Dr. Oguz OYAN
CHP İzmir Milletvekili

- 1) Her ne kadar "İhale" kapsamında 7 partide 2200 kg. kadar bir zeytin hasadı yapılabileceği belirtilse de, ilgili uzmanlara göre buradaki zeytinlerden 800 kg. zeytin ve bu zeytinlerden de 150 kg. yağ çıkarılacağı tahmin edilmektedir. Her durumda, "ihale"nin öngördüğü miktar alınmış olsaydı bile, dağınık ağaçlardan zeytin toplama maliyetinin bile ihale tutarını aşacağı, dolayısıyla Milli Parkta zeytinciliğin ekonomik anlamda bir değerinin olmadığı anlaşılmaktadır. Bu koşullarda söz konusu ihalenin neden açılmış olduğu anlaşılabilir. Acaba Bakanlığımızın bizim bilmediğimiz ek gerekçeleri var mıdır, varsa nelerdir?

57104

- 2) Bu bölgedeki zeytinlikler özellikle Milli Parkta bulunan yaban domuzlarının ve karatavuk gibi kuşların önemli besin grubunu oluşturmaktadır. Zeytin hasadı gibi bir faaliyetin Milli Parkın ekolojik yapısını ve yaban hayatını doğrudan etkileyecek, bugüne kadar korunarak gelmiş bu önemli doğa ve önemli bitki alanının geleceğini tehlikeye sokacak bir faaliyet olduğunu düşünmüyor musunuz? Eğer düşünüyorsanız, bize göre anlamsız ve zararlı gözükken bu ihale sürecini iptal etmeyi planlar mısınız?
- 3) Hem yöre halkına hem de yaban hayatına hiçbir yararı bulunmayan bu “zeytincilik” faaliyetinin de, milli parklara her türlü müdahaleyi ve zeytincilik dâhil her türlü üretim faaliyetini yasaklayan Milli Parklara değgin uluslararası sözleşmeler ile birlikte 2873 Sayılı Milli Parklar Kanunu’nu dikkate almamanın, Bakanlığınızın Milli Parkları koruma göreviyle çeliştiğini düşünmüyor musunuz? Düşünüyorsanız, bu ihaleyle ilgili yeni bir karar almayı öngörüyor musunuz?
- 4) 2873 sayılı Kanununun 14. Maddesi’ne göre tahditler açıktır: “a) Tabii ve ekolojik denge ve tabii ekosistem değeri bozulamaz, b) Yaban hayatı tahrip edilemez, c) Bu sahaların özelliklerinin kaybolmasına veya değiştirilmesine sebep olan veya olabilecek her türlü müdahaleler ile toprak, su ve hava kirlenmesi ve benzeri çevre sorunları yaratacak iş ve işlemler yapılamaz, d) Tabii dengeyi bozacak her türlü orman ürünleri üretimi, avlanma ve otlatma yapılamaz, bu alanlarda var olan yerleşim sahaları dışında iskan yapılamaz.” Yasal düzenleme böyleyken, İhale girişimini nasıl açıklayabiliyor sunuz?
- 5) Milli Parklar Yönetmeliği’nin, İkinci Bölüm Temel İlkeler 5. Maddesinin 3-4-5-6-7 ve 9’uncu şıklarında belirtilen: “Kaynakların tabii karakterinin mutlak korunması ve devamlılığı sağlanır; Tabii kaynakların işletilmesi yasaktır; Tabii denge ve manzara bütünlüğünü bozacak ve tabii çevrenin bakir karakteri ile bağdaşmayacak hiçbir faaliyete izin verilemez; Bu yerler sadece koruma, yönetim, araştırma, ziyaretçi, tanıtım tesis ve hizmetleri ile donatılır, bu tesisler ile kaynak amenajmanı ve restorasyon esasları planlarında belirtilir; Kullanma ve yararlanma şartları ve seviyesi idarece belirlenir ve taşıma kapasitesinin dışına çıkılmaz; Tabiatı mutlak koruma zonlarında, tabii kaynaklar insan etkisi olmaksızın tabii haline bırakılır” hükümlerinin de söz konusu İhaleyle çığneniyor olmasını nasıl açıklıyorsunuz?
- 6) Milli Parkların anayasası sayılan Uzun Devreli Gelişme Planında da, Milli Park içinde her türlü yaban ağacının meyvelerinin toplanması ve sökülmesi yasaktır” denilmektedir. Eğer bizzat düzenleyici Bakanlık kendi kurallarına uymayacaksa, bu kurallar neden konulmaktadır? Bunun mantıklı bir açıklaması var mıdır?
- 7) Bütün bu sakıncalar dikkate alınarak açılacak olan ihalenin iptal edilmesini, koruma-kullanma dengesi çerçevesinde yapılacak ekoturizm faaliyetleriyle ilgili projelerin geliştirilerek yöre halkının ekonomisine destek sağlanmasını ve bu doğa harikasının tüm dünyaya tanıtılmasını öngören yeni adımlar atmayı düşünmez misiniz?